

ПРЕДГОВОР

Методологията и сценариите за отбранително планиране се осъществиха благодарение на реализирания между Министерството на отбраната и Института за паралелна обработка на информацията към Българската академия на науките проект на тема „Методология за операционен анализ на системата за национална сигурност и отбрана, операционен анализ на организационните практики, на основата на пакет от сценарии за отбранително планиране“. Възлагането на разработката на проекта на една от най-авторитетните научни организации беше обусловено от факта, че в нея е концентриран значителен научен потенциал, който вече е реализирал няколко проекта с други държавни институции, компетентни в областта на сигурността. Освен това експерти от института участват активно в няколко проекта на НАТО, свързани с математическото моделиране на способности на въоръжените сили, основаващи се на сценарии за тяхното използване.

При възлагането на проекта беше отчетен и фактът, че операционен анализ, основаващ се на пакет от сценарии за отбранително планиране, не може да постигне очакваните резултати в рамките на съществуващите организационни структури и практики.

Една от основните трудности по време на реализацията на проекта беше различното възприемане на категориите и понятията, използвани по време на работните срещи, дискусии и семинарите. Пример за това са различните интерпретации, които по своеобразен начин се преплитат с неспособността на част от експертите да излязат от матрицата на съществуващите нормативни ограничения и практики по време на текущата работа.

Въпреки тези трудности реализираният от Института по паралелна обработка на информацията на БАН проект предостави на експертната общност, занимаваща се с проблемите на сигурността и отбраната, научен продукт, който може пълноценно да се използва при формирането и осъществяването на отбранителната политика.

Предоставеното на читателите издание е разделено на две относително самостоятелни, но взаимно обвързани части. Първа част „Методика за разработване на сценарии и контекстни сценарии за отбранително планиране“ и Втора част „Методология и ситуационни сценарии за планиране на отбраната и въоръжените сили“.

Това разделение е дискуссионно, но в случая става въпрос за системното представяне на един завършен научен продукт с акцент върху практикоприложните аспекти.

Нещо повече, в контекста на практикувания в България отбранителен мениджмънт и съществуващата организационна култура предложеното разделение на изследването би подпомогнало едно бъдещо разпределение на отговорностите между политическата и военнотехническата експертиза при институционалното усвояване на съвременните технологии за отбранително планиране.

Част от текстовете, особено в приложенията, не са преведени от български език по две причини. Първата – да се предостави възможност на българските експерти да усъвършенстват своите познания при използване на специфичната терминология. И втората – всеки превод би „приспособил“ оригиналния текст към нивото на битуващото познание, като по този начин се преодолява своеобразният дистанционен праг при усвояването на съвременните технологии за отбранително планиране.

Искаме да уверим читателите, че там, където е било възможно, без да нарушаваме смисъла и идеята на използваните от авторите понятия на английски език, сме дали превод на български език.

В заключение бих искал да изразя споделяната увереност на участниците в проекта, че подобен тип научни изследвания допринасят не само за повишаване на експертния потенциал на хората, занимаващи се с тази проблематика, но и оказват силно мотивиращо въздействие за възприемането на нова организационна култура като цяло.

Илия Налбантов